

Název bakalářské práce:

DROBNÁ KRIMINALITA NA NEPOMUCKU V LETECH 1918–1938

Autor bakalářské práce: Martin Špaček

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Eva Mušková, Ph.D.

Drobná kriminalita patří v posledních letech k oblíbeným tématům závěrečných studentských prací (viz např. diplomová práce Jany Ženíškové *Drobná kriminalita na Rokycansku v období první republiky a lidé kolem ní*, jež byla obhájena na KHI FPE ZČU v roce 2011). Martin Špaček si pro svoji práci vybral obdobné téma, které vztáhl ke svému rodnému městu. Ke zpracování přistoupil velmi zodpovědně a na první pohled je zcela zjevné, že předkládaná práce svým rozsahem i kvalitou výrazně přesahuje standard běžně odevzdávaných bakalářských prací.

Hned v úvodu autor jasně formuluje cíle svého výzkumu a vymezuje, čemu se bude věnovat. V následující pasáži hovoří o použitých pramenech a literatuře, přehledně je člení, rozebírá a zároveň upozorňuje na prameny, které ve své práci sice nevyužil, ale bylo by možné a vhodné z nich čerpat při dalším bádání v budoucnu. Text je rozdělen na 11 tematických celků. V první části autor stručně představuje samotné město Nepomuk, dále popisuje starší etapu, tedy nepomucký soud a soudnictví v českých zemích do roku 1848. Nezapomíná ani na podrobnou topografii nepomucké rychty, soudu a radnice v uvedeném období. Příští kapitola je zaměřena na vývoj trestního soudnictví do roku 1918 (je zde mj. i zajímavá podkapitola o trestu smrti a popravčích mistrech). Ve třetí pasáži se dostáváme k soudní soustavě první republiky. Další dvě kapitoly seznamují s prvorepublikovým trestním právem hmotným a trestním právem procesním. Problematika je zmapována poměrně detailně, přesto však přehledně a srozumitelně, a to i pro čtenáře, který není s právními otázkami hlouběji obeznámen.

Šestá kapitola je věnována činnosti a osazenstvu nepomuckého okresního soudu ve sledovaném období. Autor nejprve píše o kompetencích tohoto soudu, poté zmiňuje jednotlivé soudce (JUDr. Jan Dohnálek, JUDr. František Žilka, JUDr. Miloslav Novák aj.) a neopomíná

ani soudní oficiály, kancelisty, zřizence a další spolupracovníky (notář, sluha, soudní znalec). Jsou zde uvedena rovněž výběrová řízení na přestavbu soudní budovy, ale i jiná (prodej skartovaného materiálu, odběr palivového dřeva, koupě hasicího přístroje). Z toho je zřejmé, že si autor všímá i malých detailů, kterých dokáže v textu poutavě využít. Další pasáž je zaměřena na bezpečnostní složky první republiky a mluví se v ní mj. o organizaci četnictva či o práci četnických sborů a v neposlední řadě představuje také nepomuckou četnickou stanici včetně jejího personálního složení.

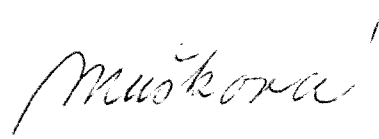
Příští dvě kapitoly tvoří nezbytný základ pro vlastní výzkum. První je věnována kriminální psychologii a autor se v ní pokouší o vytvoření osobnostních a myšlenkových profilů pachatelů (zmiňuje mj. specifika kriminality mládeže, recidivu či motivaci pachatelů), druhá hovoří o dobové hospodářské situaci jako o východisku pro velké množství majetkových a hospodářských trestných činů (uvádí mj. nezaměstnanost jako možný kriminální faktor). Následující rozsáhlá kapitola seznamuje se samotným výzkumem a jeho závěry a tvoří tedy těžiště celé práce. Autor analyzoval archivní prameny a přetvořil je do jednorozměrných statistických souborů. Jako hlavní úkol si stanovil zmapování nejčastějších typů trestné činnosti, její intenzity a závažnosti trestných činů obyvatel nepomuckého regionu v letech 1918–1938 (1939), dále pojednává o četnosti výskytu uplatnění práva odvolání k vyšší instanci, popisuje trestnou činnost podle pohlaví, výši kriminality v jednotlivých měsících kalendářního roku, jinam odkázanou trestnou činnost, kriminalitu mládeže i proměny kriminality na Nepomucku ve sledované době. Na první pohled je zřejmé, že analýze velkého množství pramenů obětoval dlouhý čas, než se dopracoval ke zveřejněným údajům a závěrům, které by jistě mohly být přínosné i pro jiné badatele zabývající se prvorepublikovou kriminalitou. Jako doklad náročnosti této činnosti uveďme přesná čísla. U nepomuckého soudu bylo v letech 1918–1939 podáno celkem 8 687 obvinění, autor podrobil detailní analýze vybraných 12 let, v nichž musel prozkoumat 4 775 podaných obvinění. Práce poté končí kapitolou, v níž se autor zaměřil na konkrétní trestné činy. Zvolil 18 případů, které názorně a barvitě ilustrují jednotlivé druhy trestné činnosti (lichva, podvod, vyhnání plodu, sexuální harašení, krádež, žhářství, sebevražda apod.), a zpracoval je tak, aby byly pro čtenáře přitažlivé a v některých případech posloužily i k jeho pobavení. V závěru následně dochází k rekapitulaci údajů zjištěných v rámci výzkumu.

Práce obsahuje všechny náležitosti, nechybí anglické resumé, dlouhý seznam použitých pramenů a literatury a seznam příloh. Příloha je rozdělena na grafickou, obrazovou a textovou část. Přínosný je zvláště soubor grafů, které detailně ilustrují vlastní výzkum a analýzu rozsáhlé pramenné základny. I zde je patrná preciznost, s níž autor ke zpracování

tématu dlouhodobě přistupoval. Také poznámkový aparát je naprosto v pořádku, je využito množství pramenů i literatury a na všechny zdroje je odkazováno zcela transparentně. Text má vyrovnanou úroveň, je dobře srozumitelný a je podán čtivou formou. Autor navíc dokáže upoutat pozornost mnohými zajímavostmi, které se váží k rozebírané problematice. V celé práci nenajdeme téměř žádné stylistické nedostatky či pravopisné prohřešky.

Bakalářská práce Martina Špačka naplňuje požadavky kladené na tento druh absolventských prací. **Doporučuji ji proto k obhajobě s hodnocením výborně.**

V Plzni dne 20. srpna 2013

Mgr. Eva Mušková, Ph.D.